

**OMBUDSMANDEN
FOR INATSIARTUTS
BERETNING
FOR 2011**

5.6 Støtte

5.6.1. Klage over afslag på genetableringsstøtte

A klagede til Ombudsmanden over, at Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug havde meddelt afslag på en ansøgning om genetableringsstøtte.

Ombudsmanden fandt det meget kritisabelt, at Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug havde givet en forkert begrundelse for afslaget, idet departementet havde begrundet sit afslag ud fra bestemmelser i en anden lov, end den lov i henhold til hvilken A havde søgt genetableringsstøtte, og at departementet i sit svar på en klage over afgørelsen helt havde undladt at henvise til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen var truffet.

Ombudsmanden henstillede, at departementet, i tilfælde hvor det tabsudløsende forhold, som ligger til grund for en ansøgning om genetableringsstøtte igennem en periode kan have udelukket en ansøger fra at udøve erhvervsmæssig fangst eller fiskeri, overvejer, om der konkret kan være anledning til at vejlede ansøgeren om muligheden for at søge dispensation til erhvervsmæssigt fiskeri eller fangst for derigennem at opnå den status som erhvervsfisker eller erhvervsfanger, som er en forudsætning for at kunne komme i betragtning til genetableringsstøtte.

Også for så vidt angår A henstillede Ombudsmanden, at departementet, overvejede hvorvidt der kunne være grund til at vejlede herom.

Det er i bemærkningerne til landstingsloven om genetableringsstøtte (landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug) forudsat, at en vejledning til landstingsloven vil blive udarbejdet. Ombudsmanden fandt det på denne baggrund beklageligt, at der næsten 7 år efter lovens ikrafttræden endnu ikke var udarbejdet en sådan (j.nr. 2010-823-0001)

I 2010 ansøgte A Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug om genetableringsstøtte, idet han udfyldte og indsendte Grønlands Selvstyres ”Ansøgningsskema om genetableringsstøtte i henhold til landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug”.

Den 25. oktober 2010 meddelte Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug A afslag:

”Din ansøgning om genetableringsstøtte er modtaget af Styrelsen, og ansøgningen er undersøgt, vurderet og har i afgørelsen fået afslag.

Baggrunden for afgørelsen er at du i de to seneste år ikke er blevet registreret som erhvervsfisker og fanger. Ifølge kravene i § 6 stk. 2 i Landstings (lov) nr. 10 af 20. november 2006 står der:

”Registreret som erhvervsfanger eller erhvervsfisker i 2 år forud for samt på ansøgningstidspunktet.”

Du er heller ikke blevet registreret som erhvervsfanger eller erhvervsfisker de seneste 4 år.

Hvis du mener, at der er truffet en afgørelse i sagen på ukorrekt grundlag, har Styrelsen mulighed for at genbehandle sagen. Du har endvidere mulighed for at indgive sagen til retten og eller til Ombudsmanden for Inatsisartut.”

Den 4. november 2010 klagede A til Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug over afslaget:

”Jeg har forstået Jeres svar på min ansøgning, men jeg må gøre opmærksom på at jeg begyndte at arbejde på fiskefabrikken mens jeg ventede på reservedelene til min påhængsmotor, 4 takt 60 hk, som fik skade i oktober 2007, og fordi jeg nødvendigvis må forsørge mig selv. Således havde jeg i 2008 indkomster fra et arbejde. I svaret skriver I, at jeg ikke har haft erhvervsjagtbevis de seneste to år. Det er ikke tilfældet, derfor vedlægger jeg mit jagtbevis for 2007 samt kvitteringen på betalt medlemskontingent til KNAPK. Jeg benytter derfor muligheden for at gøre opmærksom på dette.

5. Sager af almindelig interesse fordelt på sagsområde

Slutteligt skal jeg gøre opmærksom på, at jeg indtil videre modtager førtidspension på baggrund af en lægeerklæring om at jeg ikke må arbejde med noget tungt. Jeg modtager et beløb på kr. 4.700 efter skat og de forsvinder hurtigt, når regningerne er betalt. Det er ”hårdt”, når jeg føler mig helt rask og ikke har råd til at komme videre, derfor sender jeg min ansøgning, da jeg ikke har andre muligheder, og jeg håber at jeg har gjort mig forståeligt nok.”

Den 15. november 2010 besvarede departementet A's klage:

”Som tidligere får din ansøgning om genetableringsstøtte et afslag med den begrundelse, at du ikke er registreret som erhvervsfisker og fanger i de seneste 2 år.

Jeg skal endnu en gang gøre opmærksom på at vi i Styrelsen handler efter landstings(loven), hvorfor vi ikke kan ændre på forholdene.”

Den 18. november 2010 klagede A til mig over departementets afslag.

”Siden jeg blev konfirmeret i 1971 var mit erhverv baseret på havet frem til oktober 2007, hvor min 4 takt 60 HK påhængsmotor fik motorskade. Jeg begyndte at arbejde på fabrikken mere for at få råd til reservedelene fra Japan, og fik først påhængsmotoren i hænde i slutningen af maj 2008, hvor den måneden efter igen fik skade, så den ikke kunne bruges mere. Jeg fortsatte med at arbejde på fabrikken. Jeg anskaffede mig en ny motor, samme model, i august 2008. Men samme år i april, begyndte jeg at have blodholdig afføring og blev i oktober undersøgt i Nuuk og fik senere konstateret tarmkræft. En uge efter vi kom hjem til bygden, fik jeg en meddelelse om at jeg skulle rejse med den første forbindelse til Danmark for at blive behandlet. Min kone tog et lån, med en afdragsordning, og vi rejste sammen den 10. november til Danmark. Mens jeg var i Danmark fik jeg at vide, at min båd var sunket under et stormvejr og at jeg havde mistet nogle af mine fangstredskaber. Garantien dækkede ikke motorskaden fra saltet.

Vi rejste i november 2007 og kom først hjem i januar 2008, hvor jeg fik strålebehandling og kemoterapi. I marts fandt man en svulst og jeg rejste alene til Danmark i slutning af april for at få fjernet hele tyktarmen fordi de havde mistanke om at kræften havde spredt sig. Jeg var i patienthjemmet over en måned for at komme over infektioner på operationssåret. På det kritiske tidspunkt kom min kone til Danmark. Rejsen blev betalt af min lillesøster. August 2008 kunne jeg rejse tilbage og meldt som rask. Men jeg kunne ikke arbejde med tunge ting, derfor fik jeg tilkendt førtidspension på baggrund af en lægeerklæring.

Nu da jeg er sammen med min familie føler jeg mig styrket, så meget at jeg nu er op på 98 – 99 % af det som jeg kunne før, derfor vil jeg gerne komme i gang igen. Jeg er taknemlig for den ydelse jeg modtager. Men jeg vil gerne forsørge mig selv igen, hvis jeg altså havde en påhængsmotor.

Derfor fulgte jeg den rådgivning jeg fik. Jeg sendte ansøgninger til Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug i to omgange. Til den første ansøgning fik jeg afslag med følgende begrundelse (Svaret vedlagt). Da begrundelsen i afslaget var ukorrekt vedlagde jeg dokumentationen i den anden ansøgning (som også er vedlagt). De gentog bare den besvarelse de gav mig til min første ansøgning. Jeg har derfor svært ved at forstå, at de alene baserede deres afgørelse på knap

et års arbejde på land, nemlig fra november 2007 til slutning af september 2008, den resterende tid fra 2009-2010 indtil nu, har jeg har jeg hverken haft indkomster fra noget arbejde ej heller fra fiskeri.

Min begrundelse i ansøgningen var, at jeg ikke kunne bruge den sidste motor fra 2008 pga. at den blev beskadiget af salt da min båd sank, og at jeg mistede mit haglgevær og min riffel. Det er det eneste jeg mangler for at komme i gang igen, for jeg har to både og fiskeredskaber på land som er klar til brug.

Endelig er det mit største håb, at der udvises forståelse for, at ovennævnte er nødvendige for, at jeg kan komme videre med mit liv.”

Den 22. december 2010 skrev jeg til Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug:

”Jeg har den 16. december 2010 modtaget en henvendelse fra A, dateret 18. november 2010. Kopi er vedlagt tillige med en her i embedet udarbejdet oversættelse.

Jeg forstår henvendelsen således, at A ønsker at klage over, at Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har meddelt ham afslag på en ansøgning om genetableringsstøtte.

Jeg har efter gennemgang af følgende sagsakter besluttet at behandle klagen:

- Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs afslag, dateret 25. oktober 2010
- Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs fastholdelse af afgørelsen, dateret 15. november 2010.

Kopi af de nævnte dokumenter er vedlagt, tillige med her i embedet udarbejdede oversættelser.

Til brug for min undersøgelse beder jeg Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug om at udlåne sin originale sagsmappe/sine originale sagsmapper i dens/deres helhed vedrørende sagen.

Hvis departementet har sagsakter, der alene foreligger elektronisk, beder jeg om at få udskrifter heraf.

Til brug for min undersøgelse beder jeg endvidere Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug om at redegøre for sin opfattelse af sagen.

Jeg beder i tilknytning hertil departementet besvare følgende spørgsmål:

1. Det fremgår af departementets afslag, dateret 25. oktober 2010, at A har ansøgt om genetableringsstøtte.

5. Sager af almindelig interesse fordelt på sagsområde

Reglerne om genetableringsstøtte findes i landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug.

Departementet ses imidlertid ikke i sit afslag af 25. oktober 2010 at have henvist til regler i denne landstingslov. I stedet har departementet henvist til kravet i § 6, nr. 2, i landstingsforordning nr. 10 af 20. november 2006 om erhvervsfremme af fiskeri og fangst.

§ 6 i landstingsforordning nr. 10 af 20. november 2006 om erhvervsfremme af fiskeri og fangst fastsætter betingelser for at kunne modtage tilskud til anskaffelse af en nybygget erhvervsjolle.

Jeg beder departementet oplyse, hvorvidt det er departementets opfattelse, at kriterier, som er fastsat i landstingsforordningen om erhvervsfremme af fiskeri og fangst lovligt kan lægges til grund ved behandlingen af ansøgninger om genetableringsstøtte i medfør af landstingsloven om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug.

I bekræftende fald beder jeg departementet redegøre for, hvorvidt denne opfattelse har støtte i landstingslovens ordlyd, forarbejder og formål.

2. Jeg beder endvidere departementet oplyse, hvorvidt departementet generelt inddrager kriterier, som indgår i landstingsforordningen om erhvervsfremme af fiskeri og fangst, når departementet træffer afgørelse vedrørende ansøgninger om genetableringsstøtte i medfør af landstingsloven om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug.

I benægtende fald, beder jeg departementet oplyse, hvorfor departementet i den konkrete sag har fundet det relevant at inddrage sådanne kriterier.

I bekræftende fald beder jeg departementet oplyse, hvorvidt det i afslaget nævnte krav om, at ansøger skal være registreret som erhvervsfanger eller erhvervsfisker i 2 år forud for samt på ansøgningstidspunktet (§ 6, stk. 1, nr. 2, i landstingsforordning nr. 10 af 20. november 2006 om erhvervsfremme af fiskeri og fangst), i departementets praksis anvendes som et ufravigeligt krav i behandlingen af ansøgninger om genetableringsstøtte i medfør af landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug.

3. Jeg har noteret mig, at genetableringsstøtte, i henhold til § 1 i landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug, alene kan ydes til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug.

Jeg har endvidere noteret mig, at følgende fremgår af de almindelige bemærkninger til landstingsloven:

“Med hensyn til definitioner af erhvervsfiskere, erhvervsfanger og udøvere af erhvervs-mæssigt landsbrug, henvises der til den til enhver tid gældende legale definition af disse begreber.”

Det fremgår af A's klage til mig, at han senest i 2007 har haft jagtbevis som erhvervsfanger, og at henholdsvis sygdom og en motorskade siden har hindret ham i at virke som erhvervs-fanger. Det fremgår endvidere, at han nu, hvor hans helbred igen tillader det, ønsker at gen-optage erhvervet, hvilket er baggrunden for hans ansøgning om genetableringsstøtte.

Jeg beder departementet om at oplyse, hvorvidt departementet i forbindelse med behandlin-gen af A's ansøgning om genetableringsstøtte har været bekendt med disse forhold, og om departementet i givet fald har vejledt A om mulighederne for at opnå dispensation til opnå-else af erhvervsfangstbevis i medfør af § 4, stk. 4, i landstingsloven fangst og jagt (Lands-tingslov nr. 12 af 29. oktober 1999 med senere ændringer).

Jeg har den 22. november 2010 til brug for min undersøgelse af en anden klage vedrørende afslag på genetableringsstøtte bedt departementet om at oplyse, hvorvidt en vejledning til landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfan-gere og udøvere af erhvervmæssigt landbrug, som forudsat ved Landstingets vedtagelse af landstingsloven, er blevet udarbejdet. Jeg har i bekræftende fald bedt departementet om at tilsende mig en kopi heraf.

Jeg gør for god ordens skyld opmærksom på, at departementets svar på dette spørgsmål vil kunne indgå i min undersøgelse af også nærværende sag.

Jeg har dags dato orienteret A om nærværende skrivelse.

Departementets svar må påregnes eventuelt at blive forelagt for A, før jeg afslutter min be-handling af sagen.”

Jeg rykkede departementet for svar den 27. januar 2011, den 25. februar 2011 samt den 8. april 2011.

Den 27. april 2011 meddelte departementet mig, at der i departementets juridiske afdeling pågik en udredning af blandt andet denne sag, og at en besvarelse snarest ville blive tilsendt mig. Departementet beklagede forløbet.

Den 10. maj 2011 modtog jeg svar fra departementet:

”Indledningsvis skal Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug beklage det meget sene svar. For at undgå at dette sker i fremtiden, er proceduren nu ændret, således at alle ombuds-mandssager behandles af departementets juridiske afdeling.

Til Deres spørgsmål i brev af 22. december 2010, skal Departementet meddele følgende svar:

5. Sager af almindelig interesse fordelt på sagsområde

Ad 1):

Departementet har ved udformning af afslaget til A's ansøgning lavet en grov fejl ved at citere forkert hjemmel. Den korrekte hjemmel er Landstingslov nr. 3. af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug, § 1, herefter refereret til som genetableringsstøtteloven.

For at undgå denne type fejl i fremtiden, har administrationen nu ændret procedure. Alle afgørelser, der vedrører genetableringsstøtte skal fremover underskrives af to personer.

Det er ikke departementets opfattelse at kriterier vedrørende erhvervsfremme af fiskeri og fangst lovligt kan lægges til grund ved behandling af ansøgninger om genetableringsstøtte.

Sagens kerne er at det ved afgørelsen henvises til forkert hjemmel. I henhold til genetableringsstøtteloven § 1, er det kun erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug der kan modtage genetableringsstøtte.

Gruppen der vurderer ansøgninger om genetableringsstøtte, havde i forbindelse med den konkrete ansøgning diskuteret begrebet "erhvervsfanger". Definitionen på en erhvervsudøver er efter departementets opfattelse, at vedkommendes hovedindtægt stammer fra erhvervet, I denne sammenhæng blev det henvist til Landstingsforordning nr. 10 af 20. november 2006 om erhvervsfremme af fiskeri og fangst. Det er i den forbindelse, at fejlen er opstået. Det er departementets opfattelse, at disse begreber indholdsmæssigt ikke varierer. Begrebernes indhold afhænger således ikke af hvilket fagområde sagen berører.

Ad 2):

Det skal fastslås, at departementet generelt ikke inddrager kriterier som indgår i Landstingsforordningen om erhvervsfremme af fiskeri og fangst, ved behandling af ansøgninger om genetableringsstøtte.

Dog er det departementets fortolkning, at hvis ens hovedindtægt er offentlige pensionsmidler, kan man ikke længere anses hverken for erhvervsfisker, erhvervsfanger eller udøver af erhvervsmæssigt landbrug. Tilsvarende er man ikke erhvervsfanger når man ikke er indehaver af et erhvervsfangerbevis. Departementets opfattelse er at A ikke har været erhvervsfanger siden 2007. Partens forklaring er i overensstemmelse med denne opfattelse. Dette er det reelle grundlag for afslaget.

Henvisningen til erhvervsfremmeloven er en fejl. Inddragelsen af denne lov var ment som en forklaring på, at Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har vurderet, at han ikke længere er erhvervsfisker eller erhvervsfanger.

Ad 3):

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har desværre hverken mundtligt eller i særskilt skrivelse imødekommet A's ønske om vejledning i relation til andre dispensations-/ ansøg-

ningsmuligheder. Det er overfor administrationen blevet indskærpet, at henvendelser af enhver art skal tages seriøst og alvorligt.

Det skal her meddeles, at der endnu ikke er udarbejdet en vejledning til loven om genetableringsstøtte. Departementet vil udarbejde vejledningen hurtigst muligt.”

Jeg udtalte herefter:

“Afgørelsens hjemmel og begrundelse

Den ansøgning, som A i 2010 indgav til Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, var en ansøgning om genetableringsstøtte i henhold til landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug (Herefter: Landstingsloven om genetableringsstøtte).

Vedrørende lovgrundlaget har jeg noteret mig følgende:

Det er i § 1, stk. 1, i landstingsloven om genetableringsstøtte fastsat, at Landsstyret (Nu: Naalakkersuisut) kan yde genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug for erhvervsrelateret tab forårsaget af tingskade, bortkomst af erhvervsrelateret udstyr eller sygdom eller anden legemlig betinget uarbejdsdygtighed.

Herudover kan Landsstyret (Nu: Naalakkersuisut) i henhold til landstingslovens § 1, stk. 2, i særlige tilfælde yde genetableringsstøtte til samme persongruppe for tab forårsaget af klimatisk betingede vanskeligheder, generelle erhvervsmæssige hindringer og lignende.

Ansøgning om genetableringsstøtte skal i henhold til landstingslovens § 3 indgives på et dertil udarbejdet ansøgningsskema og skal vedlægges nærmere angivet dokumentation, herunder også dokumentation for ansøgerens økonomiske situation.

Landsstyret (Nu: Naalakkersuisut) kan i henhold til landstingslovens § 2 betinge udbetaling af genetableringsstøtte af, at det til grund for støtten liggende forhold ikke i forvejen er dækket, eller er muligt at dække af privat eller offentlig forsikring, privat eller offentlig støtteordning eller lignende.

Selv om en ansøger opfylder landstingslovens betingelser, og de betingelser, som Naalakkersuisut måtte have fastsat i medfør af landstingsloven, har den

5. Sager af almindelig interesse fordelt på sagsområde

pågældende ikke et retskrav på genetableringsstøtte. Det fremgår således af landstingslovens § 7, at bevillingsrammen fastsættes på de årlige finanslove.

Følgende fremgår af budgetbidraget til konto 51.01.04 Genetableringsstøtte, finansloven for 2010:

”Regelgrundlaget for nærværende hovedkonto er Landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug.

Bevillingen ydes til erhvervsdrivende inden for fiskeri-, fangst- og landbrugserhvervene, der rammes af sygdom, klimatisk betingede vanskeligheder eller andre erhvervsmæssige vanskeligheder, der har en sådan karakter, at de er truende for den pågældendes økonomiske muligheder for fortsat at drive erhvervet.

Tilskud fra nærværende bevilling skal i disse tilfælde medvirke til, at de pågældende kan fortsætte deres erhverv.

Genetableringsstøtte udbetales som en engangsydelse på mindst kr. 2.000 og højst kr. 25.000 pr. sag.

Genetableringsstøtte udbetales på baggrund af fremsendt ansøgning udarbejdet individuelt på særskilt ansøgningsskema.

Erfaringerne med genetableringsstøtteordningen, med virkning fra 1. juli 2004, viser, at såfremt ordningen forvaltes restriktivt i forhold til loven, ligger det forventelige gennemsnitlige årlige støttebehov fra 1 - 2 mio. kroner.

Da ordningen yder støtte til konkrete hændelser, vil det naturligvis ikke på forhånd være muligt at fastlægge støttebehovet præcist. Støtteordningen skal ikke erstatte normale forsikringsordninger, hvor sådanne med rimelighed kan etableres, men yde støtte, hvor sådanne normale forsikringsforhold ikke kan etableres.”

Det afslag, som departementet meddelte A ved brev af 25. oktober 2010 indeholdt en begrundelse, som henviste til en bestemmelse i landstingsforordningen om erhvervsfremme af fiskeri og fangst, det vil sige til en bestemmelse i en anden lov, end den lov i henhold til hvilken A havde søgt genetableringsstøtte:

”Baggrunden for afgørelsen er at du i de to seneste år ikke er blevet registreret som erhvervsfisker og fanger. Ifølge kravene i § 6 stk. 2 i Landstings (lov) nr. 10 af 20. november 2006 står der:

”Registreret som erhvervsfanger eller erhvervsfisker i 2 år forud for samt på ansøgningstidspunktet.”

Du er heller ikke blevet registreret som erhvervsfanger eller erhvervsfisker de seneste 4 år.”

I departementets svar af 15. november 2010 på A's klage over afgørelsen anfører departementet følgende:

”Som tidligere får din ansøgning om genetableringsstøtte et afslag med den begrundelse, at du ikke er registreret som erhvervsfisker og fanger i de seneste 2 år.

Jeg skal endnu en gang gøre opmærksom på at vi i Styrelsen handler efter landstings(loven), hvorfor vi ikke kan ændre på forholdene.”

Departementet angiver imidlertid i sit hørings svar af 10. maj 2011 til mig, at departementets afgørelse – begrundelsens ordlyd til trods - ikke er truffet på grundlag af bestemmelser i landstingsforordning nr. 10 af 20. november 2006 om erhvervsfremme af fiskeri og fangst.

”Departementet har ved udformning af afslaget til A's ansøgning lavet en grov fejl ved at citere forkert hjemmel. Den korrekte hjemmel er Landstingslov nr. 3. af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfanger og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug, § 1, herefter refereret til som genetableringsstøtteloven.”

Jeg bemærker hertil følgende:

Landstingslov nr. 8. af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning fastsætter følgende krav vedrørende afgørelses begrundelse:

”§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

[..]

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet, i det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. Begrundelsens indhold kan begrænses, i det omfang partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser, jf. § 15.”

Jeg finder det meget kritisabelt, at departementet i sin begrundelse for afslaget af 25. oktober 2010 har henvist til forkerte retsregler, og at departementet i sin

5. Sager af almindelig interesse fordelt på sagsområde

skrivelse af 15. november 2010, hvori departementet fastholder afslaget, helt har undladt at henvise til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet.

Hvad angår den begrundelse, som departementet har knyttet til sin skrivelse af 15. november 2010, hvori departementet fastholder afslaget, bemærker jeg yderligere, at departementet ikke udtrykkeligt har forholdt sig til den indvending mod afgørelsesgrundlaget, som A har rejst i sin klage/anmodning om genoptagelse af 4. november 2010.

Departementet har i sin afgørelse af 25. oktober 2010 oplyst, at afslaget (blandt andet) har baggrund i, at A ikke har været registreret som erhvervsfanger eller erhvervsfisker i de seneste 4 år. A vejledes i afgørelsen om, at departementet har mulighed for at genbehandle sagen, hvis A måtte finde, at afgørelsen er truffet på et forkert grundlag. I sin klage/anmodning om genoptagelse af 4. november 2010 dokumenterer A, at han har haft erhvervsfangstbevis i 2007.

Det er min opfattelse, at departementet i sin afgørelse af 15. november 2010 burde have forholdt sig hertil, og – under henvisning til de relevante retsregler – have forklaret hvorfor den rejste indvending mod afgørelsesgrundlaget ikke kunne føre til et andet resultat end fastholdelse af afslaget.

Jeg har imidlertid noteret mig, at departementet med henblik på at undgå tilsvarende fejl nu har indført nye procedurer for behandlingen af sager om genetableringsstøtte. Jeg foretager herefter ikke yderligere i relation til afslagets begrundelse.

Om det hjemmelsgrundlag, som departementet i sit hørings svar af 10. maj 2011 henviser til, bemærker jeg følgende:

Det følger af § 1 i landstingsloven om genetableringsstøtte, at der alene kan ydes genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug.

I lovbemærkningerne til bestemmelsen er blandt andet anført følgende:

”Det forudsættes, at støtten bliver udbetalt under hensyntagen til landstingslovens formål. Målet skal være, at ansøgeren på permanent basis igen kan indtræde i sin hidtidige erhvervsudøvelse og dermed undgå, at ansøgeren bliver modtager af offentlig hjælp o.l.

Det skal være udbetalingen af den netop ansøgte støtte, der bevirker, at ansøgeren kan fortsætte sit erhverv. Landstingsloven er tænkt som en mulighed for at få støtte til et tab, der ikke dækkes eller kan dækkes andre steder.

Med hensyn til definitioner af erhvervsfiskere, erhvervsfanger og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug, henvises der til den til enhver tid gældende legale definition af disse begreber.

Det forudsættes endvidere sammenholdt med landstingslovens formål, at kun fysiske juridiske personer og ikke juridiske personer kan opnå støtte.”

Departementet har i sit høringsvar af 10. maj 2011 til mig anført følgende vedrørende departementets forståelse af begreberne ”erhvervsfanger” og ”erhvervsfisker” m.v.:

”Definitionen på en erhvervsudøver er efter Departementets opfattelse, at vedkommendes hovedindtægt stammer fra erhvervet.”

[...]

”[Det er] Departementets fortolkning, at hvis ens hovedindtægt er offentlige pensionsmidler, kan man ikke længere anses hverken for erhvervsfisker, erhvervsfanger eller udøver af erhvervsmæssigt landbrug. Tilsvarende er man ikke erhvervsfanger når man ikke er indehaver af et erhvervsfangerbevis.”

I lovbemærkningerne til § 1 i landstingsloven om genetableringsstøtte henvises der, som nævnt, til ”den til enhver tid gældende legale definition” af begreberne erhvervsfisker, erhvervsfanger og udøver af erhvervsmæssigt landbrug.

Landstingslov nr. 18 af 31. oktober 1996 om fiskeri, med senere ændringer, indeholder ikke en eksplicit definition af begrebet erhvervsfisker. Landstingsloven definerer alene ”erhvervsmæssigt fiskeri” (hvorved der i henhold til landstingslovens § 3, stk. 1, forstås ”fiskeri, der udøves med henblik på at sælge hele fangsten eller dele heraf”) samt ”erhvervsgruppe” (hvorved der i henhold til landstingslovens § 3, stk. 3, forstås ”en nærmere afgrænset gruppe af personer kategoriseret efter om de driver erhvervsmæssigt fiskeri som hovederhverv, erhvervsmæssigt fiskeri som bierhverv eller ikke erhvervsmæssigt fiskeri”).

I landstingslovens § 6 er fastsat en række betingelser for adgang til udøvelse af erhvervsmæssigt fiskeri på Grønlands land- og fiskeriterritorium. For så vidt angår erhvervsmæssigt fiskeri med fartøjer, som ejes af enkeltpersoner, skal følgende betingelser i henhold til § 6, stk. 3, være opfyldt:

5. Sager af almindelig interesse fordelt på sagsområde

- ”1) Alle nævnte personer skal have fast tilknytning til det grønlandske samfund;
- 2) alle nævnte personer skal have folkeregisteradresse i Grønland, og have haft folkeregisteradresse i Grønland i de forudgående to år;
- 3) alle nævnte personer skal være fuldt skattepligtige i Grønland og have været fuldt skattepligtige i Grønland i de forudgående to kalenderår.
- 4) alle nævnte personer skal i de forudgående to kalenderår have været beskæftiget med erhvervsfiskeri, og mindst 50 % af deres samlede bruttoindkomst med fradrag af indkomst erhvervet ved borgerligt ombud skal i de forudgående to kalenderår stamme fra erhvervsfiskeri. Med virksomhed som erhvervsfisker sidestilles virksomhed som fanger, fåreholder, renavler og lignende.”

Landsstyret (Nu: Naalakkersuisut) kan meddele dispensation i medfør af § 6, stk. 5-6:

”Stk. 5. Landsstyret kan meddele dispensation

- 1) fra betingelserne i stk. 3, nr. 2 og 3, og stk. 4, nr. 2, ved generationsskifte, eller når vedkommende midlertidigt inden for de nævnte perioder har opholdt sig uden for Grønland i uddannelsesøjemed eller lignende;
- 2) fra betingelserne i stk. 3, nr. 4, når det kan godtgøres, at der har foreligget særlige omstændigheder, som har bevirket, at kravet om indtægtsandel ikke har kunnet opfyldes.
- 3) fra betingelserne i stk. 3, nr. 4, for personer, som hidtil ikke har haft et hovederhverv, samt for andre, som tidligere har haft fiskeri som hovederhverv.

Stk. 6. Landsstyret kan under ganske særlige omstændigheder midlertidigt dispensere fra betingelserne i stk. 1-4, når dette skønnes af betydning for det grønlandske fiskerierhverv eller forarbejdningsindustrien i Grønland.”

Tilsvarende er der ikke i landstingslov nr. 12 af 29. oktober 1999 om fangst og jagt, med senere ændringer, fastsat en eksplicit definition af begrebet erhvervsfanger.

I landstingslovens § 4, stk. 2, er fastsat en række betingelser for adgang til udøvelse af erhvervsmæssig fangst og jagt:

”Stk. 2. Tilladelse til erhvervsmæssig fangst og jagt kan kun gives personer, der

- 1) har fast tilknytning til det grønlandske samfund;
- 2) er tilmeldt et folkeregister i Grønland og har haft folkeregisteradresse i Grønland i de seneste 2 år; og
- 3) er fuldt skattepligtige til Grønland og har været fuldt skattepligtige til Grønland i de seneste 2 år.
- 4) der har en bruttoindkomst fra fangst, jagt og fiskeri på mindst 50 % af pågældendes samlede bruttoindkomst jf. dog litra a-c. Bruttoindkomst fra fiskeri med fartøjer, der i henhold til

fartøjets målerbrev er under 210 BT (150 BRT), indgår i opgørelsen af bruttoindkomst fra fangst, jagt og fiskeri.

a) Bruttoindkomst der stammer fra arrangering af betalings/trofæjagt eller fra beskæftigelse som guide i forbindelse med betalingsjagt i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse om betalingsjagt og – fiskeri, opgøres ligeledes som bruttoindkomst fra fangst, jagt og fiskeri.

b) Indtægt der stammer fra turismevirksomhed eller fra tjenesteydelser i forbindelse med monitorering eller forskning af naturen, i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse om erhvervsjagtbeviser, indgår hverken i opgørelsen af bruttoindkomst fra fangst, jagt og fiskeri eller i opgørelsen af den samlede bruttoindkomst.

c) Honorarer fra borgerligt ombud eller honorarer fra bestyrelsesarbejde i erhvervsfangerorganisationer/-foreninger, indgår hverken i opgørelsen af bruttoindkomst fra fangst, jagt og fiskeri eller i opgørelsen af den samlede bruttoindkomst.”

Landsstyret (Nu: Naalakkersuisut) kan meddele dispensation i medfør af § 4, stk. 4:

”Stk. 4. Landsstyret kan meddele dispensation fra betingelserne i:

1) § 4, stk. 2, nr. 2-4, og stk. 3, når vedkommende midlertidigt inden for de nævnte perioder har opholdt sig uden for Grønland i uddannelsesøjemed eller lignende, eller det skønnes rimeligt ud fra ansøgerens tilknytning til Grønland.

2) § 4, stk. 2, nr. 4, for personer, som hidtil ikke har haft et hovederhverv.

3) § 4, stk. 2, nr. 4, når det kan godtgøres, at der har foreligget særlige omstændigheder, som har bevirket, at kravet om indtægtsandel ikke har kunnet opfyldes.

4) § 4, stk. 2, nr. 4, for personer som tidligere har haft erhvervsmæssigt fiskeri, fangst og jagt som hovederhverv.”

Som det fremgår af ovenstående er det som udgangspunkt en forudsætning for adgang til erhvervsfangst, at den pågældende har en bruttoindkomst fra fangst, jagt og fiskeri på mindst 50 % af pågældendes samlede bruttoindkomst. Tilsvarende gælder for adgang til erhvervsfiskeri, dog således at kravet her skal være opfyldt i de forudgående to kalenderår.

Jeg har herefter ikke bemærkninger til, at departementet har vurderet, at A (som ikke har haft erhvervsfangerbevis siden 2007, og hvis hovedindkomst efter det oplyste består af førtidspension) ikke er erhvervsfisker eller erhvervsfanger, og derfor i henhold til § 1, stk. 1, i landstingsloven om genetableringsstøtte ikke kan ydes genetableringsstøtte.

Vejledningspligt

5. Sager af almindelig interesse fordelt på sagsområde

Jeg har noteret mig, at A i sin henvendelse af 4. november 2010 til departementet oplyser, at hans påhængsmotor blev skadet i oktober 2007, og at han begyndte at arbejde på fiskefabrikken mens han ventede på reservedele.

Af A's klage af 18. november 2010 til mig fremgår det yderligere, at han har været i kræftbehandling i 2007-8. Jeg er ikke bekendt med, hvorvidt departementet har haft kendskab til denne oplysning i forbindelse med departementets behandling af A's ansøgning og hans klage over afslaget.

Det fremgår af § 4, stk. 4, nr. 3, i landstingslov nr. 12 af 29. oktober 1999 om fangst og jagt, med senere ændringer, at Naalakkersuisut ved behandlingen af ansøgninger om erhvervsfangerbevis kan dispensere fra kravet om en bruttoindkomst fra fangst, jagt og fiskeri på mindst 50 %, når det kan godtgøres, at der har foreligget særlige omstændigheder, som har bevirket, at kravet ikke har kunnet opfyldes.

Tilsvarende fremgår det af § 6, stk. 5, i Landstingslov nr. 18 af 31. oktober 1996 om fiskeri, med senere ændringer, at Naalakkersuisut kan meddele dispensation til udøvelse af erhvervsfiskeri, når det kan godtgøres, at særlige omstændigheder har bevirket, at kravet om indtægtsandel ikke har kunnet opfyldes.

En dispensation til enten erhvervsmæssig fangst og jagt eller til erhvervsfiskeri vil som ovenfor anført kunne være af betydning for, om A vil kunne ydes genableringsstøtte.

Det fremgår af departementets hørings svar af 10. maj 2011 til mig, at departementet ikke har vejledt A herom.

Om en myndigheds vejledningspligt er følgende fastsat i § 7, stk. 1, i Landstingslov nr. 8. af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning.

"En forvaltningsmyndighed skal i fornødent omfang yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde."

En myndighed kan - i kraft af god forvaltningsskik - herudover efter omstændighederne have pligt til på eget initiativ at vejlede en sagspart, når der er anledning hertil(jf. herved "Forvaltningsret", Hans Gammeltoft-Hansen med flere, 2.udg. side 379 ff.

Om en myndighed af egen drift skal vejlede om en dispensationsmulighed, beror på dels en konkret vurdering af den pågældende borgers interesse i at opnå dispensation, dels en konkret vurdering af hvor realistisk en mulighed borgeren har for at opnå dispensationen. (Se hertil "Forvaltningsret", Hans Gammeltoft-Hansen med flere, 2. udgave, side 381 og Folketingets Ombudsmands beretning 1973 side 50 ff.

Jeg har ikke ud fra de for mig foreliggende oplysninger mulighed for at vurdere, hvor realistisk en mulighed A har haft for at opnå en dispensation til udøvelse af enten erhvervsmæssig fangst og jagt eller til erhvervsfiskeri. Jeg har derfor heller ikke et tilstrækkeligt grundlag for at kunne forholde mig til, hvorvidt departementet i forbindelse med behandlingen af A's ansøgning om genetableringsstøtte (eller i forbindelse med behandlingen af A's klage over departementets afslag herpå) burde have vejledt A om mulighederne for at opnå status som erhvervsfanger eller erhvervsfisker gennem dispensation.

Jeg henstiller, at departementet, overvejer, hvorvidt der kan være grund til at vejlede A herom.

Vedrørende departementets generelle praksis henstiller jeg endvidere, at departementet i tilfælde hvor det tabsudløsende forhold, som ligger til grund for en ansøgning om genetableringsstøtte igennem en periode kan have udelukket en ansøger fra at udøve erhvervsmæssig fangst eller fiskeri, overvejer, om der konkret kan være anledning til at vejlede ansøgeren om muligheden for at søge dispensation til erhvervsmæssigt fiskeri eller fangst for derigennem at opnå den status som erhvervsfisker eller erhvervsfanger, som er en forudsætning for at kunne komme i betragtning til genetableringsstøtte.

Vejledning til loven

Det oplyses i de almindelige bemærkninger til landstingslov nr. 3 af 21. maj 2004 om genetableringsstøtte til erhvervsfiskere, erhvervsfangere og udøvere af erhvervsmæssigt landbrug, at Direktoratet for Fiskeri og Fangst har aftalt en høringsprocedure med KANUKOKA i forbindelse med udarbejdelsen af såvel en vejledning til landstingsloven som et ansøgningskema.

Departementet har i sit svar af 10. maj 2010 oplyst, at en vejledning endnu ikke er udarbejdet, men at departementet vil udarbejde en sådan hurtigst muligt.

5. Sager af almindelig interesse fordelt på sagsområde

Henset til, at det i bemærkningerne til loven er forudsat, at en vejledning vil blive udarbejdet, finder jeg det beklageligt, at der nu snart 7 år efter lovens ikrafttræden endnu ikke er udarbejdet en sådan.

Idet departementet har tilkendegivet, at departementet nu vil udarbejde en vejledning hurtigst muligt, foretager jeg ikke yderligere i anledning heraf.”

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug fremsendte ved brev af 30. november 2011 følgende kopi af departementets brev til A:

”Vedrørende ansøgning om genetableringsstøtte

Kære A

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug skal beklage at det under sagsbehandlingen af din ansøgning blev henvist til forkert hjemmel. Det skal også beklages at det ved behandlingen af din klage, ikke blev givet tilstrækkelig begrundelse at slaget.

Dette ændret dog ikke på det materielle resultat, da du ikke opfylder de normale betingelser for at kunne betegnes som fisker/fanger. Baggrunden er at du har en indtægt på mindre end 50 % fra erhvervet i de to foregående år.

I din ansøgning anfører du at baggrunden for at du ikke har arbejdet indenfor de foregående år, er fordi du har været alvorlig syg. Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug skal af denne grund gøre dig opmærksom på at du i henhold til Landstingslov nr. 12 af 29. oktober 1999 om jagt, med senere ændringer, § 4 stk. 4 nr. 3, kan ansøge om dispensation fra indtægtsvilkåret ”... når det kan godtgøres, at der har foreligget særlige omstændigheder, som har bevirket, at kravet om indtægtsandel ikke har kunnet opfyldes.”

Med din ansøgning om dispensation skal du lægge ved dokumentation for din sygeperiode. Dokumentationen kan for eksempel være i form af en udtalelse fra sundhedspersonel eller lignende. Når du har en udtalelse fra fangstafdelingen om at du igen har et erhvervsjagtbevis, vil du igen kunne ansøge om midler til genetablering. En eventuel tildeling afhænger om det foreligger ledige midler på ansøgningstidspunktet.

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug skal dog bemærke at det kan få konsekvenser for din fortidspension om du igen går ud i arbejde. Dette er ikke et sagsområde departementet administrerer. Vi vil derfor råde dig til at tage kontakt med kommunen og det lokale skattekontor for at få nærmere oplysninger om dette.

Skulle du have yderligere spørgsmål i forbindelse med denne sag, tager du selvsagt bare kontakt med departementet.”

Jeg havde ved beretningsårets udløb ikke forholdt mig til departementets brev til A.